

Türkiye

Sefa Koyuncu

Yaşadıkça

sefa.koyuncu@tg.com.tr

San'at yeni fikirlerle ilerler

M

uhafazakâr san'atın tartışmaya açılması, bu alanda tarihî kaynaklarımızdan beslenen yeni bir hamleye girişebil-

memiz için iyi bir başlangıç oldu.

Zira, **İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin** buyurduğu gibi, "Tekmil-i sinâ'at, telâhuk-ı efkâr iledir. Ya'nî san'atların ilerlemesi, fikirlerin, düşüncelerin, birbirlerine eklenmesi ile olur."

Bu çerçevede tartışmaya bir katkısı olması temennisiyle, muhafazakâr san'atı, Batı'nın değil, kendi değerlerimizin yüceltilmesi olarak da tarif edebiliriz.

Gerçekten de tarihimize baktığımız zaman, **İslâm memleketlerinin** her yerinde san'atın pek meşhûr olduğunu görüyoruz. **Avrupalılar**, çalar saat nedir bilmez iken, **Müslümânların** halifesi **Hârûn-ür-reşid** tarafından **Fransa Kralı Şarلمان'a** çalar saat hediye edilmişti. **Papa ikinci Sylvestre, Endülüs İslâm mekteplerinde** ilim tahsil etmiş ve rakkaslı saati **Müslümânlardan** öğrenmiştir.

OSMANLI SAN'ATTA ZİRVEYDİ

Ecdâdımız; **Şâm, Bağdâd, Semerkand ve Endülüs Müslümânları** her türlü fende ve güzel san'atda pek ileri gitmiş, dünyâ birinciliğini ellerinde tutmuşlardı. **Avrupa'nın** ilim ve fen adamları, asırlar boyunca, **İslâm fakültelerine** gelip ihtisâs kazanırlar ve bununla övünürlerdi. **Müslümânların** o parlak medeniyetlerinin eserleri, bugün meydândadır ve dünyâ münevverlerini hayrân bırakmaktadır. (Kıymetsiz Yazılar, s. 204)

Osmânî İmparatorluğu, Avrupa'da en ileri devlet olmuştu. Mi'marlıkdaki üstünlüğün şahidleri, büyük câmi'ler ve medreselerdir. **Gedik Ahmed Pâşa, İtalya'da Otranto'yu** alınca güzel bir kal'a yaptırdı. **İtalyanlar** bu kal'ayı gördükleri zaman hayrân oldular. **Osmânîlerde** zirâ'at ve ticâret de çok ilerlemişti. (Eshâb-ı Ki-

râm, s.372)

İngilizler, Londra'daki Osmânî Sefiri Mustafâ Reşid Pâşa'yı mason yaptılar. Mason localarında yetiştirip, bir **İslâm ve Osmânî düşmanı** olarak **Osmânî devletine** gönderdiler. **Mustafâ Reşid Pâşa**, ihrâcata ağır vergiler koyup, ithâlâtı teşvîk ederek, **Osmânî sanâyi'ini ve san'atını** baltaladı. Medreselerden fen derslerini kaldırdı.

-Ders almamız gereken, işte bu acı hakikatlerdir!

İLERLEMENİN NOKSANLIKTIR

İslâm dîninde, ilim, fen, teknik, mi'marlık, san'at ve ticâreti emr eden, bunlar için çalışmayı teşvîk eden nice emirler, âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfler vardır. Çünkü, medenî bir toplumun, bir milletin kurtuluşu ve sa'âdeti fakîrlîk ile olamaz. Bil'akis, hayır ve iyilik müesseseleri, imârethâneler, mektepler, medreseler, aşevleri, hastahâneler yapmak, âcizlere, fakîrlere ve kimsesizlere yardım etmek (fabrikalar kurmak) hep mal ve servet ile olur. Mal ve servet ise, çalışmak ve ticâret ile kazanılır. Hadîs-i şerîflerde, **"Allahü teâlâ, san'at sâhibi mü'mini sever"** ve **"En helâl şey, san'at sâhibinin kazandığıdır"** buyruldu. (Cevâb Veremedi, s.35-249)

San'atta ilerlemenin yolu ve yöntemine gelince...

Efendim! Tekmil-i sinâ'at, telâhuk-ı efkâr iledir. Ya'nî san'atların ilerlemesi, fikirlerin, deneylerin, düşüncelerin, birbirlerine eklenmesi ile olur. Bir düşünce ile kalsaydı, ilerleme olmazdı. **Sibeveyh** tarafından kurulmuş olan **Nahiv bilgisi**, sonra gelenlerin düşünceleri ile binlerce kat çoğalmıştır. Çoğalmadan, olduğu gibi kalması, noksanlık olur. Fakat, bu ilmin temelini kuran odur. Üstünlük onundur. Her şeyin üstünü, kurucusudur. Yükseltmek şerefi ise, sonra gelenlerindir. (İmâm-ı Rabbânî, Metkûbât Tercemesi, s. 58-464)

-Ne mutlu bu şerefe nâil olanlara!..

